

Ε1 - Κοινωνική οικονομία. Το πλαίσιο PROMISE: Εντάσεις, ανταλλαγές και Επιπτώσεις

Περιγραφή μαθήματος:

Σε αυτή την ενότητα, οι εκπαιδευόμενοι θα εξερευνήσουν τις θεμελιώδεις έννοιες της κοινωνικής οικονομίας, αποκτώντας μια σταθερή κατανόηση των ορισμών, των αρχών και των στόχων της. Θα εξεταστεί επίσης το πλαίσιο PROMISE, η σημασία του, τα στοιχεία του και οι διάφορες μορφές εφαρμογής του. Οι εκπαιδευόμενοι θα αναλύσουν τις εντάσεις και τα αντισταθμιστικά οφέλη που συνεπάγεται η υιοθέτηση αυτού του πλαισίου, ανακαλύπτοντας αποτελεσματικές στρατηγικές για την αντιμετώπισή τους. Επιπλέον, θα διερευνηθούν οι οικονομικές, περιβαλλοντικές και κοινωνικές επιπτώσεις της κοινωνικής οικονομίας, συμπεριλαμβανομένων ιστοριών επιτυχίας και βέλτιστων πρακτικών.

Στόχοι της ενότητας είναι οι συμμετέχοντες:

- I. Να κατανοήσουν τα θεωρητικά και εννοιολογικά θεμέλια της κοινωνικής οικονομίας, συμπεριλαμβανομένου του ορισμού, των αρχών και των στόχων της.
- II. Να αναλύσουν και να αξιολογήσουν το πλαίσιο PROMISE, κατανοώντας τη σημασία και τα βασικά συστατικά του.
- III. Να προσδιορίσουν και να κατανοήσουν τις εντάσεις και τους συμβιβασμούς που υπάρχουν κατά την εφαρμογή των πρακτικών της κοινωνικής οικονομίας και ανάπτυξη στρατηγικών για την αποτελεσματική αντιμετώπισή τους.
- IV. Να αξιολογήσουν τον οικονομικό, περιβαλλοντικό και κοινωνικό αντίκτυπο της κοινωνικής οικονομίας και αναγνωρίστε τα οφέλη που μπορεί να αποφέρει όσον αφορά τη βιωσιμότητα και την κοινοτική ανάπτυξη.
- V. Να αναλύσουν μελέτες περίπτωσης και βέλτιστες πρακτικές για την εφαρμογή της κοινωνικής και της οικονομίας, συμπεριλαμβανομένης της χρήσης της τεχνολογίας και της ψηφιοποίησης για την ενίσχυση της υιοθέτησης της και τη μεγιστοποίηση του θετικού της αντίκτυπου.

Περίληψη

1. 3

1.1. 3

1.2. 3

1.3. 3

2. 6

2.1. 6

2.2. 6

2.3. 7

3. 8

3.1. 9

3.2. 9

3.3. 10

4. 10

4.1. 10

4.2. 11

4.3. 11

5. 12

5.1. 13

5.2. 14

Αναφορές

15

1. Έννοια και βασικές αρχές της κοινωνικής οικονομίας

1.1. Ορισμός της κοινωνικής οικονομίας

Η διαχείριση της Κοινωνικής Οικονομίας (ΚΟ) γίνεται σύμφωνα με κοινά χαρακτηριστικά, αρχές και αξίες, όπως η υπεροχή του ατόμου και του κοινωνικού σκοπού έναντι του κεφαλαίου, η εθελοντική και ανοιχτή συμμετοχή και η δημοκρατική διαχείριση.

Στόχος είναι η ικανοποίηση των αναγκών των ανθρώπων μέσα σε ένα πλαίσιο δικαιοσύνης και βιωσιμότητας. Τα κέρδη επανεπενδύονται στη δημιουργία και διατήρηση ποιοτικών χώρων εργασίας, στην ανάπτυξη δραστηριοτήτων που ακολουθούν τον κοινωνικό σκοπό ή διανέμονται συλλογικά ανάλογα με την προσωπική συνεισφορά των μελών.

1.2. Οι αρχές και οι αξίες της ΚΟ είναι:

- Προσανατολισμός προς το γενικό συμφέρον, το **κοινό καλό** και τον **θετικό κοινωνικό αντίκτυπο**.
- Μη κερδοσκοπική ή περιορισμένη και διαφανής διανομή των πλεονασμάτων, συνδεδεμένη με **τους ανθρώπους** και όχι με το κεφάλαιο.
- **Δημοκρατική** λειτουργία και συστήματα διακυβέρνησης, στη λήψη αποφάσεων και στη συμμετοχή, τα οποία ενσωματώνουν τις διάφορες ομάδες που απαρτίζουν την οντότητα.
- **Φεμινιστικός** κοινωνικός μετασχηματισμός και **ισότητα των φύλων**.
- Δημιουργία σταθερής απασχόλησης, **δίκαιες** και **ποιοτικές** εργασιακές σχέσεις και μισθολογική ισότητα.
- **Περιβαλλοντική δέσμευση**.
- Ρίζες στο έδαφος και συμμετοχή στο κοινωνικό πλαίσιο.
- **Διαφάνεια** σχετικά με τη δραστηριότητα, το σύστημα διακυβέρνησης, τη διαχείριση, τη διανομή των πλεονασμάτων και τις αμοιβές.
- Συνεργασία με άλλες πρωτοβουλίες SE.

1.3. Κοινωνική καινοτομία και επιχειρηματικότητα

Η κοινωνική καινοτομία και η επιχειρηματικότητα αποτελούν κρίσιμες πτυχές της κοινωνικής οικονομίας. Περιλαμβάνουν την ανάπτυξη καινοτόμων λύσεων σε κοινωνικές προκλήσεις, δημιουργώντας παράλληλα θετικό κοινωνικό αντίκτυπο.

Κοινωνική καινοτομία

Co-funded by
the European Union

Αναφέρεται στη δημιουργία και εφαρμογή νέων ιδεών, διαδικασιών ή λύσεων που αντιμετωπίζουν κοινωνικά και περιβαλλοντικά προβλήματα. Περιλαμβάνει τη δημιουργική σκέψη για την αντιμετώπιση θεμάτων όπως η φτώχεια, η ανισότητα, η πρόσβαση στην υγειονομική περίθαλψη και η βιωσιμότητα. Η κοινωνική καινοτομία μπορεί να οδηγήσει στη δημιουργία νέων εγχειρημάτων

κοινωνικής οικονομίας ή στην προσαρμογή των υφιστάμενων για την καλύτερη κάλυψη των αναδυόμενων αναγκών.

Επιπτώσεις και κοινωνικός μετασχηματισμός. Ο στόχος της κοινωνικής καινοτομίας πρέπει να είναι η επίλυση ενός κοινωνικού προβλήματος.

Διατομεακή συνεργασία. Η κοινωνική καινοτομία δεν συμβαίνει μεμονωμένα. Συχνά υπάρχουν χώροι όπου ο ιδιωτικός, ο δημόσιος και άλλοι τομείς συνεργάζονται.

Οικονομική βιωσιμότητα και μακροπρόθεσμη βιωσιμότητα. Αν και στόχος είναι η επίλυση κοινωνικών προβλημάτων, δίνεται επίσης έμφαση στην αυτάρκεια και τον προσανατολισμό στα αποτελέσματα στην οικονομική στρατηγική.

Τύπος καινοτομίας

Γενικά, υπάρχουν δύο τύποι: η **ανοικτή καινοτομία** και η **κλειστή καινοτομία**.

Η πρώτη βασίζεται στο γεγονός ότι οι ενδιαφερόμενοι είναι ελεύθεροι να αντιγράψουν μια ιδέα και να την προσαρμόσουν. Η δεύτερη βασίζεται στην πνευματική ιδιοκτησία, σύμφωνα με την οποία η γνώση ανήκει στον συγγραφέα. Ο πρώτος τύπος είναι συνήθως πιο συνηθισμένος.

Επεκτασιμότητα και δυνατότητα αναπαραγωγής. Σε αυτόν τον ολοένα και πιο παγκόσμιο κόσμο, είναι σημαντικό οι κοινωνικές καινοτομίες να μπορούν να αναπαραχθούν αλλού και να επεκταθούν. Τα περισσότερα περιβαλλοντικά και κοινωνικά προβλήματα είναι παγκόσμια.

ΈΡΓΟ: AWA - RIVER CLEANING SOAP (ΣΑΠΟΥΝΙ ΓΙΑ ΠΛΥΣΙΜΟ ΤΩΝ ΡΟΥΧΩΝ ΣΤΟΥΣ ΠΟΤΑΜΟΥΣ)

Εικόνα SEQ Εικόνα * APABIKA 1: Μια γυναίκα από το Περού με σαπούνι στο χέρι

Στο Περού, όπως και σε άλλες περιοχές του κόσμου, η πρακτική του πλύσιματος των ρούχων στα ποτάμια εξακολουθεί να είναι διαδεδομένη. Δυστυχώς, το σαπούνι που χρησιμοποιείται για το πλύσιμο των ρούχων στα ποτάμια είναι συχνά ιδιαίτερα ρυπογόνο, καθώς το νερό στο οποίο πλένουν τα ρούχα τους είναι επίσης το νερό που πίνουν και χρησιμοποιούν για να ποτίσουν τα χωράφια τους και να ετοιμάσουν το φαγητό τους.

Ακριβώς για να αντιστραφεί αυτή η κατάσταση οδήγησε στη δημιουργία του Awa, του πρώτου σαπουνιού που αποτελείται από μικροοργανισμούς και είναι ικανό να καθαρίζει τα ρούχα αλλά και να καθαρίζει τη ρύπανση των ποταμών.

ΈΡΓΟ: TOO GOOD TO GO (ΠΟΛΥ ΚΑΛΑ ΓΙΑ ΝΑ ΤΑ ΠΕΤΑΞΟΥΜΕ)

SCALE-UP: Αριθμός έργου 2022-1-ES01-KA220-VET-000087577

Η υποστήριξη της Ευρωπαϊκής Επιτροπής για την παραγωγή της παρούσας έκδοσης δεν συνιστά έγκριση του περιεχομένου, το οποίο αντικατοπτρίζει τις απόψεις μόνο των συγγραφέων, και η Επιτροπή δεν μπορεί να θεωρηθεί υπεύθυνη για οποιαδήποτε χρήση των πληροφοριών που περιέχονται σε αυτό.

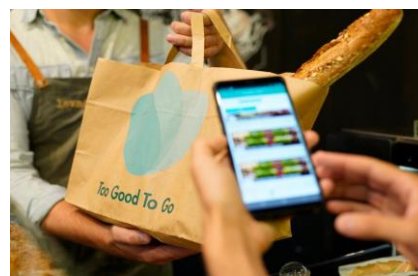

Co-funded by
the European Union

SCALE-UP
fostering women's financing
in social Entrepreneurship

Σκοπός της εφαρμογής τους είναι να συνδέσει τους χρήστες με επιχειρήσεις που έχουν πλεονάζοντα τρόφιμα, ώστε να μπορούν να απολαμβάνουν ποιοτικά τρόφιμα αντί να τα σπαταλούν. Οι χρήστες αποκτούν νόστιμο φαγητό σε μειωμένη τιμή, οι επιχειρήσεις προσεγγίζουν νέους πελάτες και αναπληρώνουν το κόστος και ο πλανήτης έχει να αντιμετωπίσει λιγότερα σκουπίδια. Όλοι κερδίζουν!

Εικόνα SEQ * APABIKA 2: Παράδοση μιας παραγγελίας εφαρμογής

Κοινωνική επιχειρηματικότητα

Πρόκειται για ένα μοντέλο κοινωνικής αλλαγής που συνδυάζει την αποστολή εξυπηρέτησης των πιο ευάλωτων πληθυσμών του κόσμου με τις αρχές της επιχειρηματικότητας και τις πρακτικές του ιδιωτικού τομέα για τη δημιουργία ενός πιο δίκαιου, ισότιμου και βιώσιμου κόσμου.

Υπό αυτή την έννοια, ο στόχος της κοινωνικής επιχειρηματικότητας είναι η παραγωγή κέρδους σε μια κοινωνική ή περιβαλλοντική διάσταση, ενώ ταυτόχρονα παράγει οικονομικό κέρδος.

Μπορεί μια επιχείρηση κοινωνικής επιχειρηματικότητας να έχει κέρδος;

Μπορεί να νομίζετε ότι αυτό το είδος επιχειρηματικότητας είναι ουτοπικό και σχεδόν αδύνατο λόγω του ότι η δομή του είναι ταυτόχρονα κερδοσκοπική και κοινωνική πρόνοια. Ωστόσο, εμείς σας λέμε ότι είναι κερδοφόρα!

Αν και ο σκοπός της είναι κοινωνικός, εξακολουθεί να είναι επιχείρηση. Γι' αυτό πρέπει να διαχειρίζεται ως τέτοια. Με άλλα λόγια, με τη λήψη συνεκτικών και ελεγχόμενων αποφάσεων, μέσω της κατάλληλης διοίκησης, της δημοσιότητας και μιας καλής στρατηγικής.

Διεξαγωγή μελέτης αγοράς

Τα κοινωνικά και περιβαλλοντικά προβλήματα υπάρχουν παντού, ωστόσο, πρέπει να επικυρώσετε ότι μπορείτε να συνδεθείτε με τους ανθρώπους μέσω της μάρκας, του προϊόντος ή της υπηρεσίας σας.

Θυμηθείτε τη σημασία των πωλήσεων

Όπως σε κάθε παραδοσιακή επιχείρηση, πρέπει να πουλάτε. Ναι, μπορείτε να δέχεστε δωρεές, αλλά να θυμάστε ότι δεν εξαρτάται από αυτές, γι' αυτό βάλτε την καρδιά σας στις στρατηγικές πωλήσεών σας.

Χρησιμοποιήστε ό,τι περνάει από το χέρι σας

SCALE-UP: Αριθμός έργου 2022-1-ES01-KA220-VET-000087577

Η υποστήριξη της Ευρωπαϊκής Επιτροπής για την παραγωγή της παρούσας έκδοσης δεν συνιστά έγκριση του περιεχομένου, το οποίο αντικατοπτρίζει τις απόψεις μόνο των συγγραφέων, και η Επιτροπή δεν μπορεί να θεωρηθεί υπεύθυνη για οποιαδήποτε χρήση των πληροφοριών που περιέχονται σε αυτό.

Βρείτε ανθρώπους που είναι πρόθυμοι να σας βοηθήσουν, ως πρεσβευτές ώστε να:

- Χρησιμοποιήστε μια καλή στρατηγική ψηφιακού μάρκετινγκ,
- Ορίστε την επωνυμία σας για να συνδεθείτε με πραγματικούς πελάτες,
- Διεξάγετε έρευνα για το πώς επεκτείνονται οι μεγάλες παραδοσιακές εταιρείες,
- Χρησιμοποιήστε τη φαντασία σας!

2. Ανάλυση του πλαισίου PROMISE

2.1. Περιγραφή του πλαισίου και των στοιχείων του PROMISE

Το πλαίσιο PROMISE δείχνει τις πολλαπλές επιρροές σε μια ενιαία επιχειρηματική δράση. Αναπτύχθηκε από τον Sterman, τον Jay και τον συνάδελφό του Roberto Rigobo, καθηγητές και οικονομολόγους στο MIT.

Το ακρωνύμιο PROMISE προέρχεται από κάθε ένα από τα επίπεδα του πλαισίου. Δείχνει πώς οι άνθρωποι εργάζονται μεταξύ τους (προσωπικά/σχεσιακά), σε μια εταιρεία (οργανωτικά), επηρεαζόμενοι από την αγορά και άλλους θεσμούς όπως η κυβέρνηση και οι ΜΚΟ. Η κοινωνία (π.χ. δυνητικοί εργαζόμενοι) και το φυσικό περιβάλλον (π.χ. διαθέσιμοι πόροι) αποτελούν ένα ακόμη ευρύτερο σύνολο περιορισμών. Οι κατευθύνσεις επιρροής λειτουργούν και προς τις δύο κατευθύνσεις και κάθε επίπεδο επηρεάζει τα άλλα.

2.2. Συνιστώσες και προσεγγίσεις του πλαισίου PROMISE

Άνθρωποι & Επαγγελματική Ανάπτυξη (People & Professional Development): Υπογραμμίζει τη σημασία της επένδυσης στην ανάπτυξη και την εξέλιξη των ατόμων στο πλαίσιο της κοινωνικής οικονομίας. Αναγνωρίζει ότι ένα καλά αναπτυγμένο εργατικό δυναμικό αποτελεί ακρογωνιαίο λίθο για την επίτευξη των κοινωνικών και οικονομικών στόχων.

Ανταμοιβές, αναγνώριση και κίνητρα (Rewards, Recognition & Incentives): Αναγνωρίζει ότι οι δίκαιες και ουσιαστικές ανταμοιβές, η αναγνώριση και τα κίνητρα είναι ζωτικής σημασίας για την παρακίνηση ατόμων και ομάδων. Σε ένα πλαίσιο κοινωνικής οικονομίας, οι μηχανισμοί αυτοί μπορούν να προωθήσουν μια κουλτούρα συνεργασίας και κοινωνικού αντίκτυπου.

Οργάνωση, ιεραρχία και στυλ ηγεσίας (Organisation, Hierarchy, and Leadership Styles): Η κατανόηση της δομής της οργάνωσης, της ιεραρχίας και των στυλ ηγεσίας που υιοθετούνται είναι απαραίτητη. Αναγνωρίζει ότι στην κοινωνική οικονομία, τα πιο δημοκρατικά και συμμετοχικά στυλ ηγεσίας συχνά ευθυγραμμίζονται καλύτερα με την κύρια αποστολή της αντιμετώπισης των κοινωνικών και περιβαλλοντικών αναγκών.

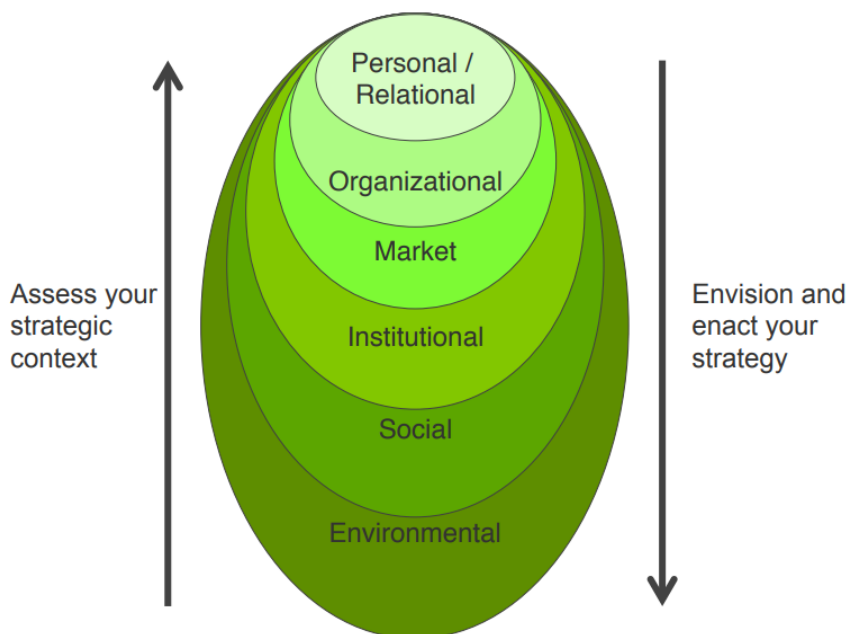

Σύστημα διαχείρισης (Management System): Το πλαίσιο PROMISE υπογραμμίζει τη σημασία των ισχυρών πρακτικών διαχείρισης για τη διασφάλιση της βέλτιστης χρήσης των πόρων για την εκπλήρωση των κοινωνικών και περιβαλλοντικών αποστολών.

Καινοτομία και κριτική σκέψη (Innovation and Critical Thinking): Η ενθάρρυνση της καινοτομίας και της κριτικής σκέψης είναι ζωτικής σημασίας για τους οργανισμούς της κοινωνικής οικονομίας. Οι φορείς αυτοί συχνά αντιμετωπίζουν πολύπλοκες κοινωνικές προκλήσεις και οι καινοτόμες λύσεις είναι θεμελιώδους σημασίας για την επιτυχία τους.

Στρατηγικό μέλλον (Strategic Future): Στο διαρκώς εξελισσόμενο τοπίο της κοινωνικής οικονομίας, η ύπαρξη μιας στρατηγικής με προοπτική για το μέλλον είναι απαραίτητη. Το πλαίσιο PROMISE υπογραμμίζει τη σημασία του στρατηγικού σχεδιασμού που ευθυγραμμίζεται με τους μακροπρόθεσμους κοινωνικούς και περιβαλλοντικούς στόχους.

Εμπειρία εργαζομένων (Employee Experience): Η θετική εμπειρία των εργαζομένων είναι ζωτικής σημασίας. Οι αφοσιωμένοι και ικανοποιημένοι εργαζόμενοι είναι πιο πιθανό να δεσμευτούν για την αποστολή και τους στόχους του οργανισμού κοινωνικής οικονομίας.

Εικόνα 3: Πλαίσιο PROMISE

2.3. Επεξήγηση των εντάσεων και των συμβιβασμών που υπάρχουν στο πλαίσιο PROMISE

Ενώ το πλαίσιο PROMISE παρέχει ένα ισχυρό πλαίσιο για την επίτευξη επιτυχίας στην κοινωνική οικονομία, εισάγει επίσης εγγενείς:

Co-funded by
the European Union

Ανάπτυξη των ανθρώπων έναντι των περιορισμών των πόρων

Προκύπτει μια ένταση μεταξύ της επένδυσης στην ανάπτυξη των ανθρώπων και της διαχείρισης των περιορισμένων πόρων. Οι οργανισμοί πρέπει να εξισορροπούν την ανάγκη για ανάπτυξη δεξιοτήτων με την οικονομική βιωσιμότητα.

Ισότητα έναντι αποτελεσματικότητας στις ανταμοιβές

Η διασφάλιση της ισότητας στις ανταμοιβές και την αναγνώριση μπορεί μερικές φορές να έρχεται σε σύγκρουση με την αποτελεσματική κατανομή των πόρων. Η εξεύρεση ισορροπίας είναι απαραίτητη.

Ιεραρχία έναντι συμμετοχικής ηγεσίας

Οι ιεραρχικές δομές μπορεί να συγκρουστούν με τον στόχο της συμμετοχικής ηγεσίας στους οργανισμούς κοινωνικής οικονομίας. Η εξισορρόπηση αυτών των δομών μπορεί να αποτελέσει πρόκληση.

Καινοτομία έναντι σταθερότητας

Η ενθάρρυνση της καινοτομίας με ταυτόχρονη διατήρηση της λειτουργικής σταθερότητας μπορεί να είναι ένα συμβιβασμό. Οι οργανισμοί πρέπει να διαχειρίζονται αποτελεσματικά την αλλαγή.

Βραχυπρόθεσμη vs. Μακροπρόθεσμη εστίαση

Η εξισορρόπηση των βραχυπρόθεσμων αναγκών με τους μακροπρόθεσμους κοινωνικούς και περιβαλλοντικούς στόχους απαιτεί προσεκτικό στρατηγικό σχεδιασμό.

Ικανοποίηση των εργαζομένων έναντι των οργανωτικών στόχων

Η ιεράρχηση της ικανοποίησης των εργαζομένων μπορεί μερικές φορές να απαιτεί αποφάσεις που ευθυγραμμίζονται λιγότερο με τους άμεσους στόχους του οργανισμού.

3. Ο αντίκτυπος της κοινωνικής οικονομίας

Η κοινωνική οικονομία, με τις μοναδικές αρχές και στόχους της, διαδραματίζει σημαντικό ρόλο στη διαμόρφωση των κοινωνιών και των οικονομιών μας. Ας εξερευνήσουμε τον αντίκτυπό της σε διάφορους τομείς:

3.1. Οικονομικά οφέλη της κοινωνικής οικονομίας

Η κοινωνική οικονομία επιφέρει μια σειρά από οικονομικά οφέλη:

- **Δημιουργία θέσεων εργασίας:** Οι φορείς της κοινωνικής οικονομίας, όπως οι συνεταιρισμοί, οι κοινωνικές επιχειρήσεις και οι μη κερδοσκοπικοί οργανισμοί, συμβάλλουν σημαντικά στη δημιουργία θέσεων εργασίας. Συχνά επικεντρώνονται σε τομείς που είναι ζωτικής σημασίας για την ευημερία της κοινότητας, όπως η υγειονομική περίθαλψη, η εκπαίδευση και η κατάρτιση και η προστασία του περιβάλλοντος.
- **Τοπική οικονομική ανάπτυξη:** Αυτή η προσέγγιση προωθεί την οικονομική ανάπτυξη σε επίπεδο βάσης, επενδύοντας σε τοπικές επιχειρήσεις, υποδομές και υπηρεσίες.
- **Καινοτομία και ανθεκτικότητα:** Οι φορείς της κοινωνικής οικονομίας συχνά καινοτομούν για να αντιμετωπίσουν πιεστικές κοινωνικές προκλήσεις. Οι λύσεις τους καθοδηγούνται από τη δέσμευση για κοινωνική και περιβαλλοντική ευημερία, οδηγώντας στην ανάπτυξη βιώσιμων και

ανθεκτικών οικονομικών μοντέλων. Αυτή η καινοτομία συμβάλλει στην οικονομική διαφοροποίηση και ανάπτυξη.

- **Δημιουργία κοινωνικής αξίας:** Η κοινωνική οικονομία παράγει οικονομική αξία, ενώ παράλληλα έχει κοινωνικό αντίκτυπο. Αντί να επιδιώκουν αποκλειστικά τη μεγιστοποίηση του κέρδους, οι οργανισμοί αυτοί επανεπενδύουν τα πλεονάσματά τους για την επίτευξη κοινωνικών και περιβαλλοντικών στόχων. Αυτή η διπλή εστίαση συμβάλλει σε ένα πιο ισορροπημένο και χωρίς αποκλεισμούς οικονομικό σύστημα.

3.2. Επιπτώσεις στην αειφορία και το περιβάλλον

- **Περιβαλλοντική Διαχείριση**
Οι φορείς της κοινωνικής οικονομίας συχνά δίνουν προτεραιότητα στις βιώσιμες πρακτικές και στη διατήρηση του περιβάλλοντος.
 - Μέθοδοι παραγωγής φιλικές προς το περιβάλλον
 - Μείωση των αποβλήτων
 - Υπεύθυνη κατανάλωση
- **Περιβαλλοντικές πρωτοβουλίες με βάση την κοινότητα**
Οι οργανισμοί κοινωνικής οικονομίας συχνά εμπλέκουν τις κοινότητες σε περιβαλλοντικές πρωτοβουλίες.
 - Δενδροφύτευση
 - Έργα καθαρής ενέργειας
 - Προγράμματα μείωσης αποβλήτων
- **Βιώσιμες αλυσίδες εφοδιασμού:**
Οι κοινωνικές επιχειρήσεις στο πλαίσιο της κοινωνικής οικονομίας δημιουργούν συχνά ηθικές και βιώσιμες αλυσίδες εφοδιασμού.
 - Δίκαιες εργασιακές πρακτικές

Co-funded by
the European Union

- Υλικά φιλικά προς το περιβάλλον
- **Ανθεκτικότητα στην κλιματική αλλαγή:**
Η κοινωνική οικονομία, προωθώντας πρωτοβουλίες βιώσιμης ανάπτυξης και οικοδόμησης ανθεκτικότητας, συμβάλλει στον μετριασμό της κλιματικής αλλαγής και στην προσαρμογή σε αυτήν.
 - Βιώσιμη γεωργία
 - Ετοιμότητα για καταστροφές
 - Έργα πράσινης υποδομής

3.3. Κοινωνικές και κοινοτικές επιπτώσεις της κοινωνικής οικονομίας

- **Κοινωνική ένταξη:** Οι οργανισμοί κοινωνικής οικονομίας επικεντρώνονται στην αντιμετώπιση κοινωνικών αναγκών και στην προώθηση της συμμετοχικότητας.
 - Απασχόληση περιθωριοποιημένων ή μειονεκτούντων ατόμων
 - Οικονομική και κοινωνική ενσωμάτωση
- **Ενδυνάμωση της κοινότητας:** Συμμετοχή τους στις διαδικασίες λήψης αποφάσεων.
 - Συνεταιριστική ιδιοκτησία
 - Μοντέλα συμμετοχικής διακυβέρνησης
- **Τοπική ανάπτυξη:** Η κοινωνική οικονομία δίνει προτεραιότητα στην τοπική και κοινοτική ανάπτυξη.
 - Επενδύσεις στις κοινοτικές υποδομές, την εκπαίδευση και την υγειονομική περίθαλψη
 - Βελτίωση της συνολικής ποιότητας ζωής
 - Υποστήριξη της πολιτιστικής διατήρησης και κληρονομιάς
- **Κοινωνικό κεφάλαιο:** Η κοινωνική οικονομία, προωθώντας τη συνεργασία και την αλληλεγγύη, ενισχύει την ανάπτυξη του κοινωνικού κεφαλαίου εντός των κοινοτήτων.
 - Ενίσχυση της εμπιστοσύνης, της αμοιβαιότητας και των κοινωνικών δικτύων
 - Θετικός αντίκτυπος στην ανθεκτικότητα και την ευημερία της κοινότητας

4. Εντάσεις και συμβιβασμοί στην εφαρμογή της κοινωνικής οικονομίας

Η μετάβαση προς μια κοινωνική και κυκλική οικονομία είναι ζωτικής σημασίας για τη βιώσιμη ανάπτυξη, αλλά δεν είναι χωρίς προκλήσεις. Ας εξετάσουμε τις βασικές πτυχές:

4.1. Προσδιορισμός των εντάσεων και των συμβιβασμών στην υιοθέτηση πρακτικών κοινωνικής οικονομίας

Κέρδος έναντι κοινωνικού αντίκτυπου

Οι οργανισμοί αντιμετωπίζουν συχνά την ένταση μεταξύ της μεγιστοποίησης του κέρδους και της μεγιστοποίησης του κοινωνικού αντίκτυπου. Η επίτευξη της σωστής ισορροπίας μεταξύ της οικονομικής βιωσιμότητας και της εκπλήρωσης των κοινωνικών αποστολών μπορεί να αποτελέσει πρόκληση.

Βραχυπρόθεσμοι vs. Μακροπρόθεσμοι στόχοι

Η εξισορρόπηση των βραχυπρόθεσμων οικονομικών στόχων με τους μακροπρόθεσμους κοινωνικούς και περιβαλλοντικούς στόχους μπορεί να είναι ένα συμβιβασμό. Οι επενδύσεις σε βιώσιμες πρακτικές μπορεί να έχουν αρχικό κόστος αλλά να οδηγούν σε μακροπρόθεσμα οφέλη.

Κατανομή πόρων

Η διάθεση πόρων για την αντιμετώπιση άμεσων κοινωνικών αναγκών ή για επενδύσεις σε πρωτοβουλίες κυκλικής οικονομίας μπορεί να ανταγωνίζονται η μία την άλλη. Οι αποφάσεις πρέπει να εξετάζουν ποιοι στόχοι έχουν προτεραιότητα.

4.2. Παραδείγματα εντάσεων μεταξύ οικονομικών, κοινωνικών και περιβαλλοντικών στόχων

Παραδείγματα εντάσεων μεταξύ οικονομικών, κοινωνικών και περιβαλλοντικών στόχων στο πλαίσιο της κοινωνικής και κυκλικής οικονομίας περιλαμβάνουν:

- **Σχεδιασμός προϊόντος:** Ο σχεδιασμός προϊόντων για κυκλικότητα (π.χ. εύκολη ανακυκλωσιμότητα) μπορεί να αυξήσει το κόστος παραγωγής (οικονομική ένταση) αλλά να μειώσει τις περιβαλλοντικές επιπτώσεις (περιβαλλοντικό όφελος).
- **Συμπεριφορά του καταναλωτή:** Η ενθάρρυνση της βιώσιμης καταναλωτικής συμπεριφοράς μπορεί να απαιτήσει πρόσθετη εκπαίδευση και κίνητρα (κοινωνική προσπάθεια), αλλά να οδηγήσει σε μειωμένη κατανάλωση πόρων (περιβαλλοντικό όφελος).
- **Επιλογές στην αλυσίδα εφοδιασμού:** Η επιλογή προμηθευτών με ισχυρές κοινωνικές και περιβαλλοντικές πρακτικές μπορεί να συνεπάγεται υψηλότερο κόστος (οικονομική ένταση), αλλά να ευθυγραμμίζεται με τους στόχους βιωσιμότητας.

4.3. Στρατηγικές για την αντιμετώπιση και τον μετριασμό των εντάσεων και των συμβιβασμών

Ακολουθούν ορισμένες συμβουλές σχετικά με τον τρόπο αντιμετώπισης και μετριασμού αυτών των εντάσεων και των συμβιβασμών που μπορούν να χρησιμοποιήσουν οι οργανισμοί:

- 1. Ολοκληρωμένη λήψη αποφάσεων:** Οι οργανισμοί πρέπει να υιοθετούν μια ολιστική προσέγγιση που να λαμβάνει υπόψη τους οικονομικούς, κοινωνικούς και περιβαλλοντικούς παράγοντες κατά τη λήψη αποφάσεων. Ολοκληρωμένα πλαίσια όπως η τριπλή κατώτατη γραμμή (κοινωνική, περιβαλλοντική και οικονομική) μπορούν να βοηθήσουν στην εξισορρόπηση αυτών των στόχων.
- 2. Καινοτομία:** Ενθάρρυνση της καινοτομίας σε προϊόντα, υπηρεσίες και επιχειρηματικά μοντέλα για την εξεύρεση λύσεων που ευθυγραμμίζουν τους οικονομικούς, κοινωνικούς και περιβαλλοντικούς στόχους. Η δημιουργική επίλυση προβλημάτων μπορεί να οδηγήσει σε αμοιβαία επωφελή αποτελέσματα.
- 3. Δέσμευση των ενδιαφερομένων μερών:** Συμμετοχή με τα ενδιαφερόμενα μέρη, συμπεριλαμβανομένων των εργαζομένων, των πελατών και των κοινοτήτων, για την κατανόηση των προτεραιοτήτων και των ανησυχιών τους. Η συμμετοχή τους στη λήψη αποφάσεων μπορεί να οδηγήσει σε πιο ισορροπημένα και επιτυχημένα αποτελέσματα.
- 4. Μακροπρόθεσμος σχεδιασμός:** Ανάπτυξη μακροπρόθεσμων στρατηγικών σχεδίων που δίνουν προτεραιότητα στη βιωσιμότητα. Ενώ μπορεί να είναι αναγκαίες οι βραχυπρόθεσμες οικονομικές θυσίες, τα μακροπρόθεσμα οφέλη όσον αφορά τον κοινωνικό και περιβαλλοντικό αντίκτυπο μπορούν να αντισταθμίσουν το κόστος αυτό.
- 5. Μέτρηση του αντίκτυπου:** Εφαρμογή ισχυρών συστημάτων παρακολούθησης και αξιολόγησης για την παρακολούθηση του αντίκτυπου των πρωτοβουλιών κοινωνικής και κυκλικής οικονομίας. Η λήψη αποφάσεων με βάση τα δεδομένα μπορεί να βοηθήσει στον εντοπισμό των τομέων στους οποίους μπορούν να ελαχιστοποιηθούν οι συμβιβασμοί.

5. Πρακτική εφαρμογή-εργαλείο επιχειρηματικότητας

Υπάρχουν 2,8 εκατομμύρια φορείς κοινωνικής οικονομίας στην Ευρώπη που απασχολούν 13,6 εκατομμύρια άτομα και οι οποίοι προσφέρουν λύσεις σε βασικές προκλήσεις των κοινωνιών μας. Η ενισχυμένη στήριξη της κοινωνικής οικονομίας όχι μόνο δημιουργεί θέσεις εργασίας, αλλά επιτρέπει επίσης στους οργανισμούς να αυξήσουν τον κοινωνικό τους αντίκτυπο σε ολόκληρη την ΕΕ. Για το λόγο αυτό, η Ευρωπαϊκή Επιτροπή πρότεινε το 2021 ένα σχέδιο δράσης.

5.1. Το εργαλείο καλύτερης πολιτικής για την επιχειρηματικότητα

Η επιχειρηματικότητα είναι σημαντική για την καινοτομία, τη δημιουργία θέσεων εργασίας και την ανάπτυξη. Μπορεί επίσης να ενισχύσει την κοινωνική ένταξη και να αντιμετωπίσει τις κοινωνικές προκλήσεις μέσω πολιτικών για την χωρίς αποκλεισμούς και την κοινωνική επιχειρηματικότητα.

ΤΙ ΕΙΝΑΙ;

Πρόκειται για ένα διαδικτυακό εργαλείο, σχεδιασμένο για τους υπεύθυνους χάραξης πολιτικής και άλλα ενδιαφερόμενα μέρη σε τοπικό, περιφερειακό και εθνικό επίπεδο που επιθυμούν να διερευνήσουν πώς η δημόσια πολιτική μπορεί:

1. Υποστήριξη των νέων, των γυναικών, των μεταναστών και των ανέργων για τη δημιουργία επιχειρήσεων και την αυτοαπασχόληση.
2. Υποστήριξη της ανάπτυξης των κοινωνικών επιχειρήσεων.

ΠΩΣ ΛΕΙΤΟΥΡΓΕΙ;

- Διεγείρει τον προβληματισμό σχετικά με τις πολιτικές και τα προγράμματα κοινωνικής επιχειρηματικότητας χωρίς αποκλεισμούς.
- Προωθεί τη μάθηση μέσω διεθνών καλών πρακτικών.
- Ενισχύει τον σχεδιασμό και την εφαρμογή πολιτικών για την κοινωνική επιχειρηματικότητα και την κοινωνική ένταξη.
- Απευθύνεται σε ένα ευρύ φάσμα ενδιαφερομένων, όπως φορείς χάραξης πολιτικής, ενώσεις και δίκτυα επιχειρήσεων, εμπορικά επιμελητήρια, πάροχοι χρηματοδότησης.
- Λειτουργεί σε 24 γλώσσες.

ΤΙ ΒΡΙΣΚΕΤΑΙ ΔΙΑΘΕΣΙΜΟ ΣΕ ΣΑΣ;

Πραγματοποιήστε σύντομες αυτοαξιολογήσεις σχετικά με τις τρέχουσες πολιτικές και προγράμματα για την κοινωνική επιχειρηματικότητα και την κοινωνική ένταξη στην πόλη, την περιοχή ή τη χώρα σας και ενημερωθείτε για τους πόρους που διαθέτετε γύρω σας.

Εκτιμήσεις

Αξιολογήστε το οικοσύστημα κοινωνικής επιχειρηματικότητας

Το εργαλείο αυτό σας επιτρέπει να αξιολογήσετε κατά πόσον οι τρέχουσες πολιτικές και προγράμματα επιτρέπουν και υποστηρίζουν την έναρξη και την επέκταση των κοινωνικών επιχειρήσεων. Η αξιολόγηση περιλαμβάνει επτά ενότητες με προτάσεις ερωτήσεων που προκαλούν

Co-funded by
the European Union

προβληματισμό και καλύπτουν διαφορετικούς τομείς δράσης στο οικοσύστημα της κοινωνικής επιχειρηματικότητας. Εκεί θα σας ζητηθεί να αξιολογήσετε το δικό σας πλαίσιο.

Πόροι

Εδώ μπορείτε να βρείτε σημειώματα καθοδήγησης πολιτικής και μελέτες περιπτώσεων σχετικά με βασικά ζητήματα πολιτικής που αφορούν την κοινωνική επιχειρηματικότητα χωρίς αποκλεισμούς και την κοινωνική επιχειρηματικότητα.

Τι μπορείτε να βρείτε εδώ;

- Διαφορετικοί τύποι κατάρτισης και καθοδήγησης
- Επιχειρηματική καθοδήγηση
- Διαφορετικές ενώσεις επιχειρηματιών
- Ταμείο Προώθησης της Επιχειρηματικότητας
- Επιχειρηματικοί άγγελοι

Κοινά αποτελέσματα

Εδώ μπορείτε να μοιραστείτε την εμπειρία σας και την πορεία σας, μπορείτε να αφήσετε ένα ίχνος της αξιολόγησης της ομάδας σας και να προκαλέσετε συνδέσεις.

Μπορείτε να παρέχετε σχετικές πληροφορίες ιστορικού και να μοιραστείτε στοιχεία επικοινωνίας, σε περίπτωση που θέλετε να επικοινωνήσουν μαζί σας ενδιαφερόμενοι φορείς από άλλες περιοχές. Μπορείτε επίσης να βρείτε αποτελέσματα αξιολόγησης που έχουν ολοκληρωθεί από υπάρχουσες ομάδες και να χρησιμοποιήσετε φίλτρα ή λέξεις-κλειδιά για να περιορίσετε τα αποτελέσματά σας.

Για περισσότερες πληροφορίες: <https://betterentrepreneurship.eu/>

5.2. Δίκτυα κοινωνικής οικονομίας που δραστηριοποιούνται σε επίπεδο ΕΕ

Κοινωνική οικονομία (γενικά)

- Κοινωνική Οικονομία Ευρώπη: <https://www.socialeconomy.eu.org/>
- Δίκτυο Euclid: <https://euclidnetwork.eu/>
- Δίκτυο Diesis: <https://www.diesis.coop/>
- RIPESS Europe - Η Ευρώπη της Αλληλέγγυας Οικονομίας είναι το ευρωπαϊκό δίκτυο της Κοινωνικής
- Οργανώσεις Αλληλέγγυας Οικονομίας (μέρος του διηπειρωτικού δικτύου RIPESS): <https://ripess.eu/en/>

SCALE-UP: Αριθμός έργου 2022-1-ES01-KA220-VET-000087577

Η υποστήριξη της Ευρωπαϊκής Επιτροπής για την παραγωγή της παρούσας έκδοσης δεν συνιστά έγκριση του περιεχομένου, το οποίο αντικατοπτρίζει τις απόψεις μόνο των συγγραφέων, και η Επιτροπή δεν μπορεί να θεωρηθεί υπεύθυνη για οποιαδήποτε χρήση των πληροφοριών που περιέχονται σε αυτό.

Co-funded by
the European Union

Συνεταιρισμοί

- Συνεταιρισμοί Ευρώπης: <https://coopseurope.coop/>
- CECOP - Ευρωπαϊκή Συνομοσπονδία Βιομηχανικών Συνεταιρισμών και Συνεταιρισμών Υπηρεσιών: <https://www.cecop.coop/>

Έρευνα για την κοινωνική οικονομία

- CIRIEC International: <https://www.ciriec.uliege.be/en/>
- EURICSE - Ευρωπαϊκό Ερευνητικό Ινστιτούτο για τις Συνεταιριστικές και Κοινωνικές Επιχειρήσεις: <https://euricse.eu/en/>
- Δίκτυο EMES: <https://emes.net>
- Δίκτυο Euclid: <https://euclidnetwork.eu/>

Κοινωνικές υπηρεσίες

- ENSIE - Ευρωπαϊκό δίκτυο επιχειρήσεων κοινωνικής ένταξης: <https://www.ensie.org/>
- CEFEC - Social Firms Europe (Ευρωπαϊκό δίκτυο οργανώσεων που έχουν ως κοινό στόχο τη δημιουργία αμειβόμενης εργασίας για άτομα με αναπηρία και μειονεκτούντα άτομα): <https://socialfirmseurope.eu/>
- Social Services Europe - Μη κερδοσκοπικοί πάροχοι κοινωνικών και υγειονομικών υπηρεσιών: <https://www.socialserviceseurope.eu/>

Αμοιβαία κεφάλαια

- AIM - Διεθνής ένωση αλληλοβοηθητικών εταιρειών <https://www.aim-mutual.org/>

Φιλανθρωπία

- EVPA - European venture philanthropy association : <https://www.evpa.ngo/>
- Philea - Philanthropy Europe Association: <https://philea.eu/>

Μικροχρηματοδότηση

- EMN - Ευρωπαϊκό Δίκτυο Μικροχρηματοδοτήσεων: <https://www.european-microfinance.org/>
- MFC - Fundacja microfinance centre: <https://mfc.org.pl/>
- FEBEA - Ευρωπαϊκή Ομοσπονδία ηθικών και εναλλακτικών τραπεζών και χρηματοδοτών: <https://febea.org/>

Κυκλική οικονομία

SCALE-UP: Αριθμός έργου 2022-1-ES01-KA220-VET-000087577
Η υποστήριξη της Ευρωπαϊκής Επιτροπής για την παραγωγή της παρούσας έκδοσης
δεν συνιστά έγκριση του περιεχομένου, το οποίο αντικατοπτρίζει τις απόψεις μόνο των συγγραφέων,
και η Επιτροπή δεν μπορεί να θεωρηθεί υπεύθυνη για οποιαδήποτε χρήση των πληροφοριών που περιέχονται σε αυτό.

**Co-funded by
the European Union**

SCALE-UP
foStering women's finanCing
in sociAL Entrepreneurship

- RREUSE - Το ευρωπαϊκό δίκτυο κοινωνικών επιχειρήσεων που δραστηριοποιούνται στην κυκλική οικονομία στην επαναχρησιμοποίηση, επισκευή και ανακύκλωση: <https://rreuse.org/>

Ψηφιακή μετάβαση & κοινωνική τεχνολογία

- Social Good Accelerator EU: <https://socialgoodaccelerator.eu/>

Πόλεις και περιφέρειες

- REVES - Ευρωπαϊκό Δίκτυο Πόλεων και Περιφερειών για την Κοινωνική Οικονομία: <http://www.revesnetwork.eu/>
- ESER - Ευρωπαϊκές Περιφέρειες Κοινωνικής Οικονομίας: ESER: Πρωτοβουλία ESER

Βιβλιογραφία

- Ευρωπαϊκή Επιτροπή (2021). Οικοδομώντας μια οικονομία που λειτουργεί για τους ανθρώπους: σχέδιο δράσης για την κοινωνική οικονομία. Ανακοίνωση της Επιτροπής προς το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο, το Συμβούλιο, την Ευρωπαϊκή Οικονομική και Κοινωνική Επιτροπή και την Επιτροπή των Περιφερειών. COM (2021) 778 τελικό. Δεκέμβριος 2021. <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/PDF/?uri=CELEX:52021DC0778>
- Ευρωπαϊκή Επιτροπή (2022). Μεταβατική πορεία για την εγγύτητα και την κοινωνική οικονομία. Ευρωπαϊκή Επιτροπή. https://single-market-economy.ec.europa.eu/sectors/proximity-and-social-economy/transition-pathway_en.
- OCDE (2022). Σύσταση του Συμβουλίου για την κοινωνική και αλληλέγγυα οικονομία και την κοινωνική καινοτομία. <https://legalinstruments.oecd.org/en/instruments/OECD-LEGAL-0472%20>.
- ΟΟΣΑ (2023). Οδηγός πολιτικής για τη μέτρηση του κοινωνικού αντίκτυπου της κοινωνικής και αλληλέγγυας οικονομίας. ΟΟΣΑ (2021), "Μέτρηση του κοινωνικού αντίκτυπου για την κοινωνική και αλληλέγγυα οικονομία: OECD Global Action Promoting Social & Solidarity Economy Ecosystems", OECD Local Economic and Employment Development (LEED) Papers, No. 2021/05, OECD Publishing, Παρίσι, <https://doi.org/10.1787/d20a57ac-en>.
- ΟΟΣΑ. (2013). Επιχειρήσεις κοινωνικής οικονομίας: <https://www.oecd.org/cfe/leed/35599922.pdf>.
- Defourny, Jacques & Hulgård, Lars & Pestoff, Victor. (2014). Κοινωνικές επιχειρήσεις και τρίτος τομέας: Changing European Landscapes in a Comparative Perspective. https://www.researchgate.net/publication/295389582_Social_Enterprise_and_the_Third_Sector_Changing_European_Landscapes_in_a_Comparative_Perspective.
- Jänicke, M., & Binder, M. (2017). Η κοινωνική οικονομία και η πράσινη οικονομία: https://www.researchgate.net/publication/373298296_Sustainable_development_economy_and_the_development_of_green_economy_in_the_European_Union.
- Katz, Robert & Page, Antony. (2010). Ο ρόλος των κοινωνικών επιχειρήσεων. Vermont Law Review. 35.
- Ünal, E., & Sinha, V. K. (2023). Συμβιβασμοί βιωσιμότητας στην κυκλική οικονομία: Ένα πλαίσιο βασισμένο στην ωριμότητα. Business Strategy and the Environment, <https://onlinelibrary.wiley.com/doi/full/10.1002/bse.3386>.